

OBSAH

Seznam zkratk	7
Předmluva	11
1. kapitola – Úvod	13
2. kapitola – Zákaz použití síly a hrozby silou	20
2.1 Článek 2(4) Charty OSN	20
2.2 K pojmu „síla“ v článku 2(4) Charty	27
2.3 „Práh“ minimálního (de minimis) použití síly v článku 2(4) Charty OSN	30
2.4 Zákaz použití síly a hrozby silou v obyčejovém mezinárodním právu	32
2.5 Hrozba silou	38
2.6 Zákaz použití síly a hrozby silou jako normy jus cogens	42
2.7 Ozbrojený útok	46
2.8 Základní odpovědnost Rady bezpečnosti a autorizace použití síly	50
2.9 Principy „proporcionality“ a „nezbytnosti“	54
2.10 Válka v Koreji a rezoluce VS OSN „Uniting for Peace“	57
2.11 Koncepce spravedlivých válek	58
2.12 Kauza „Caroline“	60
2.13 Světový mír prostřednictvím „světového práva“?	63
3. kapitola – Akt agrese a zločin agrese	65
3.1 Pokusy definovat agresi	65
3.2 Charta OSN a agrese	72
3.3 Norimberské principy	75
3.4 Kodex zločinů proti míru a bezpečnosti lidstva	76
3.5 Definice agrese z roku 1974	77
3.6 Zločin agrese	80
3.7 Nepřímá agrese	86
4. kapitola – Právo na sebeobranu, svépomoc a „sebezáchovu“	90
4.1 Sebeobrana podle čl. 51 Charty OSN a obyčejové mezinárodní právo	90
4.2 Kolektivní sebeobrana	99
4.3 Preventivní, anticipatorní a preemptivní sebeobrana	108
4.4 Přístup MSD k pojetí sebeobrany	126
4.5 Sebeobrana a ozbrojené represálie	134
4.6 Sebeobrana proti útokům na občany v zahraničí	138
4.7 Svépomoc a „právo sebezáchovy“	143
5. kapitola – Sebeobrana proti nestátním aktérům	150
5.1 Pojem nestátních aktérů	152
5.1.1 Mezinárodní terorismus	152
5.1.2 Povstalci	157
5.1.3 Partyzáni	157
5.1.4 Žoldnéři	159

5.1.5	Národně osvobozené hnutí	160
5.2	Ozbrojený útok nestátních aktérů	161
5.3	Sebeobrana proti teroristickým útokům	166
6.	kapitola – Ozbrojené intervence	173
6.1	Koncepce a jednotlivé typy ozbrojených intervencí	173
6.2	Humanitární intervence	183
6.3	Intervence na pozvání	192
6.4	Intervence na ochranu vlastních občanů v zahraničí	200
6.5	Prodemokratické intervence	206
6.6	Ozbrojené intervence jako prostředky budování „vlády práva“ (právního státu)	207
6.7	Nové trendy v rozvoji koncepcí ozbrojených intervencí	212
7.	kapitola – Ozbrojené intervence na základě koncepce „odpovědnosti za ochranu“ (R2P)	222
8.	kapitola – Stručná právní analýza vybraných ozbrojených intervencí	229
8.1	Federální republika Jugoslávie (FRJ) – Kosovo	229
8.2	Vojenská operace NATO „Unified Protector“ v Libyi	240
8.3	Afghánistán	241
8.4	Grenada	243
8.5	Kongo	245
8.6	Ozbrojená intervence USA ve Venezuele 3. ledna 2026	245
8.7	Ozbrojený útok USA a Izraele na Irán	246
9.	kapitola – Izraelsko-palestinský ozbrojený konflikt	251
9.1	Mezinárodněprávní status „státu Palestina“	251
9.2	Posudky Mezinárodního soudního dvora (MSD) v kauze Palestina	252
9.3	Ozbrojený konflikt v Pásmu Gazy	254
9.4	Politika Izraele na okupovaném palestinském území	257
9.5	Dvoustátní řešení izraelsko-palestinského konfliktu	260
9.6	Mezinárodní zločiny spáchané během izraelsko-palestinského konfliktu a jurisdikce Mezinárodního trestního soudu (MSD/ICC)	261
9.7	Česká republika a uznání státu Palestina	262
9.8	Útoky Izraele a USA na íránská jaderná zařízení v červnu 2025	264
9.9	Perspektivy řešení konfliktu	265
9.10	Ozbrojený konflikt mezi Izraelem a Libanonem	266
10.	kapitola – Ozbrojený konflikt Ruská federace (RF) – Ukrajina	269
10.1	Stručný přehled vývoje ukrajinské krize a její příčiny	273
10.2	Budapešťské memorandum o bezpečnostních zárukách z 5. prosince 1994	280
10.3	Anexe Krymu a argumenty RF	282
10.4	Prohlášení Ukrajinské společnosti pro mezinárodní právo	285
10.5	Právo obyvatel Krymu na sebeurčení	286

10.6	Invaze Ruské federace na Ukrajinu dne 24. února 2022	288
10.7	Rezoluce Kongresu USA č. 758 ze 4. prosince 2014 a zákon USA o zabránění ruské agresi	296
10.8	Národní bezpečnostní strategie USA	297
10.9	Ruská vojenská doktrína a koncepce zahraniční politiky	299
11.	kapitola – Kybernetické útoky a incidenty	306
11.1	Kybernetické útoky a právo ozbrojených konfliktů	307
11.2	Kybernetické zločiny	319
11.3	Sebeobrana proti kybernetickým útokům	322
12.	kapitola – Intervence a ozbrojené konflikty	328
12.1	Mezinárodní humanitární právo (MHP)	328
12.2	Ozbrojené konflikty	335
12.3	Mezinárodní humanitární právo (MHP) a mezinárodní právo lidských práv (MPLP)	343
13.	kapitola – Válka jako kategorie práva mezinárodního	353
13.1	Historie a druhy válek	353
13.2	Válka v klasickém a soudobém mezinárodním právu	357
13.3	Od mezinárodního válečného práva k právu ozbrojených konfliktů	366
13.4	Válečná neutralita	373
14.	kapitola – Nový mezinárodněprávní řád a zákaz použití síly	376
	Summary	383
	Literatura	396
	O autorovi	432
	Jmenný rejstřík	433
	Věcný rejstřík	437